

INDIKAATTORIKUVAUS

Laajan hyvinvointikertomuksen liite 1.

Sisällys

INDIKAATTORIKUVAUS	0
HYTE-indikaattorit.....	2
Prosessi-indikaattorit (mittaa nykyhetkeä), yht. 29 indikaattoria.....	3
Peruskoulu	3
Liikunta	4
Kuntajohto	5
Tulosindikaattorit (muutoksen mittaaminen), 8 indikaattoria.....	6
Indikaattoritieto.....	8
Talouden ja elinvoimaisuuden indikaattorit.....	8
1.....	8
10	11
20	15
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa	16
30	19
Tehdyt toimet kunnassa.....	22
40	25
50	30
Hyvinvoinnin tila	30
60	38
70	49
80	59
90	64

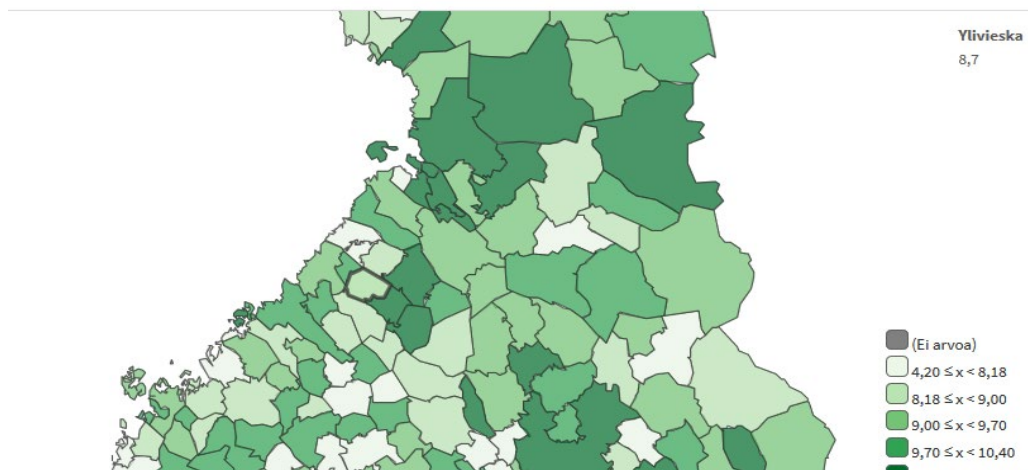
HYTE-indikaattorit

Kunnille on suunniteltu otettavan käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös Sote-uudistuksen jälkeen. Koska Sote-uudistusta ei hyväksytty edellisen hallituskauden aikana, ei myöskään hyte-kerroin etene suunnitellusti. Nykyinen hallitus tulee määrittelemään sisältyykö HYTE-kerroin tulevaisuuden valtionosuuksiin. Tästä huolimatta Ylivieskan kaupunki sisällyttää nämä indikaattorit omaan laajaan hyvinvointisuunnitelmaansa, koska tiedot sisältävät tärkeää tietoa kaupunkimme asukkaiden hyvinvoinnista sekä päätöksentekoprosessien vaikutuksesta asukkaiden hyvinvointiin.

Nämä indikaattorit ovat tammikuussa 2020 kerättyä tietoa SOTKANET ja TEA-viisari tietokannoista.

Alla olevassa taulukossa on nähtävissä kaupungin tämänhetkinen hyte-kerroin sekä hyvinvointikertomukseen valittujen verrokkikuntien arvot.

HYTE-kerroin euroa / asukas [info ind. 5341](#)

HYTE-kerroin euroa / asukas [info ind. 5341](#)

Kalajoki	yhteensä	9,6
Kuusamo		10,2
Nivala		10,4
Seinäjoki		9,7
Ylivieska		8,7

HYTE-kerroin, 1 000 euroa [info ind. 5355](#)

Kalajoki		118,4
Kuusamo		157,0
Nivala		111,2
Seinäjoki		605,0
Ylivieska		133,8

Lisää aiheesta: thl.fi/hyterkerroin

Prosessi-indikaattorit (mittaa nykyhetkeä), yht. 29 indikaattoria

Peruskoulu

Indikaattori	Tila	Indikaattorin kuvaus
Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus	10	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty terveydenhuoltolain edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein.
Opettajaresurssi	7	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskoulujen opettajaresurssista. Vähintään 16 tuntia viikossa työskentelevien opettajien lukumäärä/100 oppilasta.
Koulupsykologiresurssi	0,09	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskoulujen psykologiresurssista. Koulupsykologin työpanos / 100 oppilasta.
Koulukuraattoriresurssi	0,12	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskoulujen kuraattoriresurssista. Koulukuraattorin työpanos /100 oppilasta.
Oppilaiden poissaolot	10	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa poissaolojen kokonaismäärä on tiedossa.

Koulutapaturmien ennaltaehkäisy	10	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on yhteinen käytäntö tai menettelytapa koulutapaturmien ennaltaehkäisemisestä.
Koulumatkaliikunta	10	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa oppilaita aktivoidaan koulumatkaliikuntaan.
Liikuntavälitunnit	7	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit.
Kouluruokailusuositus	10	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta (2008, 2017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.
Yhteistyö kouluruokailusta vastaavan keittiöhenkilökunnan kanssa	0	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa on kuvattu kouluruokailun järjestämisessä tehtävä yhteistyö ruokaluista vastaavan keittiöhenkilökunnan kanssa.

Liikunta

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden seuranta	Ei seurata	Kunta seuraa lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta vähintään kahden vuoden välein.
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	Ei raportoida	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.
Liikuntaseurojen, yhdistysten ja kunnan yhteinen asiantuntijaelin	Kaupunki on kokoontunut erikseen yhdistysten ja erikseen liikuntaseurojen kanssa	Kunnassa kokoontuu säännöllisesti liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen asiantuntijaelin.
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	Liikuntaseurat ja liikuntapalvelut kokoontuvat ajankohtaisten asioiden äärellä vähintään kerran vuodessa. Yhteistyötä tehdään myös yhdistysten ja järjestöjen kanssa mm. erilaisten tapahtumien järjestämisessä, mutta säännöllisiä tapaamisia muiden yhdistysten kuin urheiluseurojen kanssa ei ole.	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.
Asiakaspalautekyselyt liikunta- paikkojen tai -palveluiden käyttäjille	Kyllä	Kunta toteuttaa liikuntapaikkojen tai -palveluiden käyttäjille erillisiä asiakaspalautekyselyjä vähintään joka toinen vuosi.
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Liikuntapalvelut järjestää kaikille lapsille avoimia sporttileirejä kesäisin, ohjattua kipeilyä ja uimakouluja. Myös koululaisten lomaviikoille järjestetään ohjattua liikuntaa	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.
Liikunta-aktiivisuuden kuvaus hyvinvointikertomuksessa	Ei	Viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen tai muuhun

		vastaavaan sisältyy kuvaus kunta-laisten liikunta-aktiivisuudesta.
Terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta toimialatyön kokonaisuutena	Terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta liikunnan osalta kuuluu liikuntalautakunnan vastuualueeseen.	Kunnassa on sovittu, mikä hallinto-kunta koordinoi terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa kokonaisuutena.
Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA)	Valmisteilla olevien päätösten vaikutuksia ennakoidaan; myös eri hallintokuntien vastuutahojen kanssa silloin, kun asia koskee useampaa hallinnonalaa. KYLLÄ	Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakkoarvointiin. Kaupunki on ottanut EVAn käyttöön kaikissa hallintokunnissa, ei vai liikunnan osalta.
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	Ei ole työryhmää; HyTe-ryhmässä käsitellään myös liikunnan edistämistä osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.

Kuntajohto

Laaja hyvinvointikertomus	Kyllä	Laajahyvinvointikertomus laadittu kerran valtuustokaudessa.
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Kyllä	Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.
Paikallinen turvallisuussuunnitelma		Paikallisen turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä kunnanhallituksessa tai kunnanvaltuustossa.
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit.	Ei	Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.
Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Kyllä	Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus	Kyllä	Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
Kunnan hyvinvointitavoitteet valtuustokauden investointiohjelmassa	ei	Kunnan investointiohjelmassa otetaan huomioon kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.
Lasten osallisuutta edistävä toiminta	Kyllä	Kunnassa toimii hallituksen tai valtuuston asettava lapsiparlamentti tai vastaava foorumi, jossa kuntalaiset voivat vaikuttaa kunnan hyvinvointia ja terveyden edistämistä koskevaan päätöksentekoon.
Asiakasraadit tai foorumit	Kyllä	Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja.

Tulosindikaattorit (muutoksen mittaaminen), 8 indikaattoria

Indikaattori	Lähde	Tila	Sotkanet-indikaattorin nro
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista Montako prosenttia oppilaista kokee oman terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	Kouluterveys-kysely	19,4	286
Tupakoi päivittäin, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista Montako prosenttia oppilaista tupakoi päivittäin.	Kouluterveys-kysely	11,8	288
Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista Kuinka monta prosenttia ylittää ylipainon rajan oppilaista. Ylipainon raja määrittyy iän ja sukupuolen mukaan. 18-vuotiailla ja sitä vanhemmilla raja on 25 kg/m ² . Nuoremmilla ikäryhmillä raja on pienempi, esimerkiksi 14-vuotiailla pojilla 22,62 kg/m ² ja tytöillä 23,34 kg/m ²	Kouluterveys-kysely	14	3906
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 – 24 -vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta.	Tutkinto-rekisteri (Tilastokeskus)	7,7	3219
Nuorisotyöttömät, osuus 18 – 24-vuotiaasta työvoimasta Indikaattori ilmaisee 15 - 24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyötön on 15 - 24-vuotias työtön. Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllistytty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03) tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana.	Työnvälitys-tilasto (TEM), Työssäkäynti-tilasto (Tilastokeskus)	12,1	189
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 – 64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvien 25-64-vuotiaiden	Toimeentulo-tukirekisteri	1,6	234

(viitehenkilö ja puoliso) pitkäaikaisasiakkaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Vuodesta 1991 lähtien tiedonkeruussa on kysytty viitehenkilön lisäksi myös puolison henkilötunnusta eli sukupuolittaiset tiedot saadaan vuodesta 1991 alkaen. Viitehenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka pääasiallisesti vastaa kotitalouden toimeentulosta ja/tai on henkilö, jonka nimiin toimeentulotuen maksu kirjataan. Puoliso on viitehenkilön kanssa avioliitossa, avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa samassa kotitaloudessa asuva henkilö. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet.			
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 – 64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä.	Eläketurva-keskus	8,2	306
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön. Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitajaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta vastaavanikäistä asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Ulkoinen syy: W00-W1999 (kaatumiset ja putoamiset) ja päädiagnoosi: S00-T9899.	Hoitoilmoitus-järjestelmä	263,5	3959

Indikaattoritieto

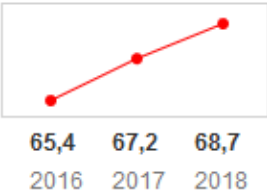
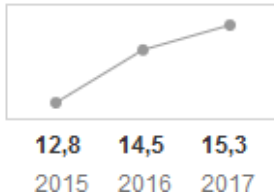
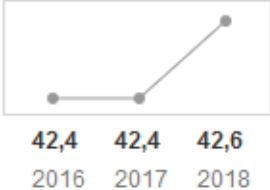
Listatut indikaattorit sisältävät sekä perusindikaattoreita että THL:n suosittelemat minimietietoindikaattorit

Talouden ja elinvoimaisuuden indikaattorit

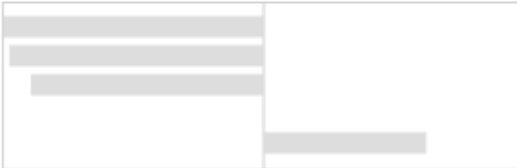
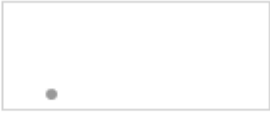
	Indikaattori	Lähde	Lisätietoja
1	Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas	Sotkanet 3179	Indikaattori ilmaisee kunnan valtionosuudet yhteensä asukasta kohti euroina.
	Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas (P) 21.70 2240 2314 2361 2016 2017 2018 1509 Seinäjoki 2361 Ylivieska 2492 Kalajoki 2952 Kuusamo 3464 Nivala		
2	Valtionosuudet, % nettokustannuksista	Sotkanet 460	Indikaattori ilmaisee kunnan valtionosuudet % nettokustannuksista. Osa opetus- ja kulttuuritoimesta noudattaa erilaista valtionosuusjärjestelmää, jossa valtionosuudet menevät ylläpitäjälle, kun taas peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmässä valtionosuudet noudattavat enemmän asukaskohtaista tai vastaavaa järjestelmää. Käyttökustannusten valtionosuudet kirjataan tilinpäätöksessä valtionosuusviranomaisen tilitysten ja päätösten mukaan suoriteperustetta vastaavalla tavalla.
	Valtionosuudet, % nettokustannuksista (P) 1.09 39,5 40,8 37 2016 2017 2018 26,7 Seinäjoki 37 Ylivieska 43,1 Kalajoki 45,5 Kuusamo 54 Nivala		
3	Vuosikate, euroa / asukas	Sotkanet 3178	Indikaattori ilmaisee kuntien vuosikatteen euroina asukasta kohti.

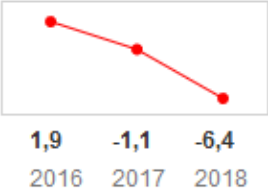
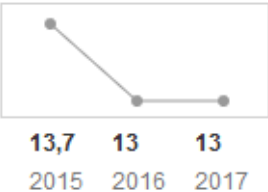
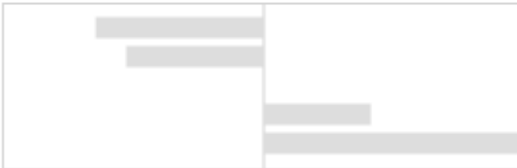
			Vuosikate osoittaa sen tulo- ja palvelusmenojen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin.	
	Vuosikate, euroa / asukas (P) -76.32 377 536 63 2016 2017 2018		 63 Ylivieska 174 Nivala 203 Kuusamo 229 Seinäjoki 494 Kalajoki	
4	Vuosikate, % poistoista	Sotkanet 465	Indikaattori ilmaisee kuntien vuosikatteen prosenttina poistoista. Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Jos vuosikate jää negatiiviseksi, tulo- ja palvelusmenot eivät riitä edes juokseviin menoihin.	
	Vuosikate, % poistoista (P) -89.68 136,8 161,3 11,1 2016 2017 2018		 11,1 Ylivieska 60,1 Kuusamo 65,6 Seinäjoki 83,5 Nivala 85,1 Kalajoki	
5	Lainakanta, euroa / asukas	Sotkanet 3180	Indikaattori ilmaisee kunnan lainakannan asukasta kohti euroina. Lainakanta määritellään: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) kunnan/kuntayhtymän taseesta. Kunnan tai kuntayhtymän lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.	
	Lainakanta, euroa / asukas (P) 47.45 4363 4782 5466 2016 2017 2018		 2278 Kuusamo 3538 Kalajoki 4635 Seinäjoki 4952 Nivala 5466 Ylivieska	

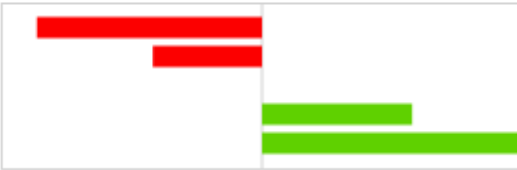
6	Suhteellinen velkaantuneisuus	Sotkanet 3181	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.
	Suhteellinen velkaantuneisuus, % (P) 	 68 69,3 78,7 2016 2017 2018	 43,3 Kuusamo 66,9 Kalajoki 78,1 Nivala 78,7 Ylivieska 84 Seinäjoki
7	Verotulot, euroa / asukas	Sotkanet 3177	Indikaattori ilmaisee kunnan verotulot asukasta kohti euroina.
	Verotulot, euroa / asukas (P) 	4.22 3554 3579 3528 2016 2017 2018	 2904 Nivala 3149 Kalajoki 3370 Kuusamo 3528 Ylivieska 3912 Seinäjoki
8	Väestö 31.12.	Sotkanet 127	Indikaattori ilmaisee kunnassa vakinaisesti asuvan väestön (miehet ja naiset yhteensä) lukumäärän vuoden viimeisenä päivänä. Ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan oli kotipaikka Suomessa vuoden lopussa, kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta, samoin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailla.
	Väestö 31.12. (P) 	3.15 15199 15251 15212 2016 2017 2018	 10737 Nivala 12387 Kalajoki 15207 Kuusamo 15212 Ylivieska 63288 Seinäjoki
9	Huoltosuhde, demografinen	Sotkanet 761	Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä

			enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Nykyään huoltosuhte on 0,5 eli kahta työkäistä kohti on yksi huollettavan ikäinen. Väestöennusteiden mukaan vuonna 2030 suhde on jo yli 0,7 eli sataa työkäistä kohden huollettavan ikäisiä on (yli) 70. Suomen väestörakenne siis vanhenee.			
Huoltosuhte, demografinen (P)						58,5 Seinäjoki 68,7 Ylivieska 71,3 Kuusamo 76 Kalajoki 81,4 Nivala
10	Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1000 asukasta	Sotkanet 187	Indikaattori ilmaisee muuta kuin Suomen virallisia kieliä (suomi, ruotsi ja saame) äidinkielenään puhuvien osuuden tuhatta asukasta kohti. Muuta kuin suomen virallisia kieliä äidinkielenään puhuvien ryhmä sisältää lisäksi tapaukset, joissa kieli on tuntematon.			
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta (P)						8,6 Nivala 15,3 Ylivieska 17,2 Kuusamo 22,1 Kalajoki 24,3 Seinäjoki
11	Lapsiperheet, % perheistä	Sotkanet 179	Indikaattori ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia.			
Lapsiperheet, % perheistä (P)			-0.47 			31,8 Kuusamo 37,5 Kalajoki 40,8 Seinäjoki 42,6 Ylivieska 42,9 Nivala

12	Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä	Sotkanet 74	Indikaattori ilmaisee yhden vanhemman lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista lapsiperheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia.
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä (P) 19.50 17,8 18,4 19 201620172018			

			peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa mitattaessa perusjoukkona käytetään tavallisesti 20 vuotta täyttänyttä väestöä. Näin siksi, että alle 20 -vuotiaat ovat pääsääntöisesti vielä koulussa eivätkä näin ollen ole ehtineet suorittaa tutkintoa. Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tutkinnon suorittaneita sekä näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön. Tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman, viimeksi suoritetun ammatillisen tutkinnon mukaan.
	Koulutustasomittain (P)	 6.69 342 347 351 2015 2016 2017	 303 Nivala 304 Kalajoki 308 Kuusamo 351 Ylivieska 381 Seinäjoki
15	Väestöennuste	Sotkanet 746	Indikaattori ilmaisee ennusteen vuoden 2030 lopun väkiluvusta. Ennusteen lähtöväkilukuina ovat olleet vuoden 2018 lopun väkiluvut 1-vuotisikäryhmittäin sukupuolen mukaan.
	Väestöennuste 2030 (P)	 ? 15302 2018	 9782 Nivala 11446 Kalajoki 13291 Kuusamo 15302 Ylivieska 67936 Seinäjoki
16	Kuntien välinen nettomuutto / 1000 asukasta	Sotkanet 178	Indikaattori ilmaisee kuntien välisen nettomuuton tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Näin nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Kuntien välinen muutto muutettu vastaamaan tuoreimman tiedon aluejakoa koko aikasarjassa eli yhdistyneiden kuntien väliset muutot on poistettu.

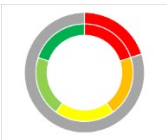
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta (P) -220.75 1,9 -1,1 -6,4 2016 2017 2018 -10,3 Nivala -10 Kalajoki -7 Kuusamo -6,4 Ylivieska 5,9 Seinäjoki			
17	Kunnan yleinen pienituloisuusaste	Sotkanet 3099	Tilasto kuvaa, kuinka suuri osa alueen väestöstä kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Pienituloisuuden raja lasketaan joka vuosi uudelleen koko väestön valtakunnallisesta tulojakaumasta. Kaikilla alueilla on käytössä sama pienituloisuusraja. Näin ollen indikaattori kuvaa sitä, kuinka suuri osa alueen väestöstä on valtakunnallista mittapuuta käyttäen pienituloisia. Se voi poiketa paljonkin siitä, miten alueen väestö suhteutuu oman alueensa tulojakaumaan.
Kunnan yleinen pienituloisuusaste (P) -8.45 13,7 13 13 2015 2016 2017 11,9 Seinäjoki 12,1 Kalajoki 13 Ylivieska 13,7 Kuusamo 14,7 Nivala			
18	Lasten pienituloisuusaste	Sotkanet 228	Tilasto kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Mikäli alle 18-vuotiaiden pienituloisuusaste on korkeampi kuin väestön yleinen pienituloisuusaste, lapsiperheiden suhteellinen tuloasema on keskimääräistä heikompi.

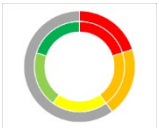
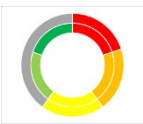
	Lasten pienituloisuusaste (P) -6.99 	 15,4 14 13,3 2015 2016 2017	 10 Seinäjoki 11,7 Kalajoki 13,3 Ylivieska 15,5 Kuusamo 17,1 Nivala
19	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 – 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Sotkanet 1275	Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saavissa kotitalouksissa asuvien pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien 18 - 24-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet.
	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (P) -21.74	 2,5 1,5 1,8 2016 2017 2018	 0,6 Kalajoki 1,5 Nivala 1,6 Kuusamo 1,8 Ylivieska 2,8 Seinäjoki
20	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 – 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	Sotkanet 234	Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saavissa kotitalouksissa asuvien pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien 25-64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet.
	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (P) 14.29	 1,7 1,6 1,6 2016 2017 2018	 1 Kalajoki 1,2 Nivala 1,6 Ylivieska 1,8 Kuusamo 2,1 Seinäjoki

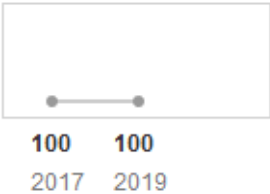
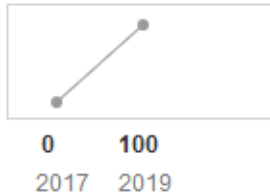
21	Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot	Sotkanet 3126	Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Gini-kertoimessa tuloerojen taso on kiteytetty yhteen lukuarvoon, mikä voi vaihdella nollan ja yhden välillä. Gini-kertoimen arvot esitetään usein myös sadalla kerrottuna, jolloin kertoimen maksimiarvo on 100. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikkenemisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen.								
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot (P) 3.38 23,323,324,5 201520162017 22,5 Kuusamo 22,8 Nivala 23,7 Kalajoki 24,5 Ylivieska 25,1 Seinäjoki <tr><td>22</td><td>Työlliset, % väestöstä</td><td>Sotkanet 2328</td><td> Indikaattori ilmaisee työllisten osuuden prosentteina väestöstä. Työllisiksi luetaan 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentaviikolla 25.-31.12. tekivät yhtenäkin päivänä ansiotyötä tai olivat tilapäisesti työstä poissa. Tieto työllisyydestä perustuu työeläke- ja veroviranomaisten tietoihin. Vuoden viimeisenä työpäivänä työttömänä työministeriön työnhakijarekisterin mukaan olleet on kuitenkin riippumatta muusta toiminnasta ko. viikolla määritelty työttömiksi. Tätä työllisten määrää kutsutaan myös työlliseksi työvoimaksi. </td></tr> <tr><td colspan="4"> Työlliset, % väestöstä (P) -3.61 39,239,340 201520162017 36,8 Nivala 38 Kuusamo 39,8 Kalajoki 40 Ylivieska 44,1 Seinäjoki </td></tr>				22	Työlliset, % väestöstä	Sotkanet 2328	Indikaattori ilmaisee työllisten osuuden prosentteina väestöstä. Työllisiksi luetaan 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentaviikolla 25.-31.12. tekivät yhtenäkin päivänä ansiotyötä tai olivat tilapäisesti työstä poissa. Tieto työllisyydestä perustuu työeläke- ja veroviranomaisten tietoihin. Vuoden viimeisenä työpäivänä työttömänä työministeriön työnhakijarekisterin mukaan olleet on kuitenkin riippumatta muusta toiminnasta ko. viikolla määritelty työttömiksi. Tätä työllisten määrää kutsutaan myös työlliseksi työvoimaksi.	Työlliset, % väestöstä (P) -3.61 39,239,340 201520162017 36,8 Nivala 38 Kuusamo 39,8 Kalajoki 40 Ylivieska 44,1 Seinäjoki			
22	Työlliset, % väestöstä	Sotkanet 2328	Indikaattori ilmaisee työllisten osuuden prosentteina väestöstä. Työllisiksi luetaan 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentaviikolla 25.-31.12. tekivät yhtenäkin päivänä ansiotyötä tai olivat tilapäisesti työstä poissa. Tieto työllisyydestä perustuu työeläke- ja veroviranomaisten tietoihin. Vuoden viimeisenä työpäivänä työttömänä työministeriön työnhakijarekisterin mukaan olleet on kuitenkin riippumatta muusta toiminnasta ko. viikolla määritelty työttömiksi. Tätä työllisten määrää kutsutaan myös työlliseksi työvoimaksi.								
Työlliset, % väestöstä (P) -3.61 39,239,340 201520162017 36,8 Nivala 38 Kuusamo 39,8 Kalajoki 40 Ylivieska 44,1 Seinäjoki											

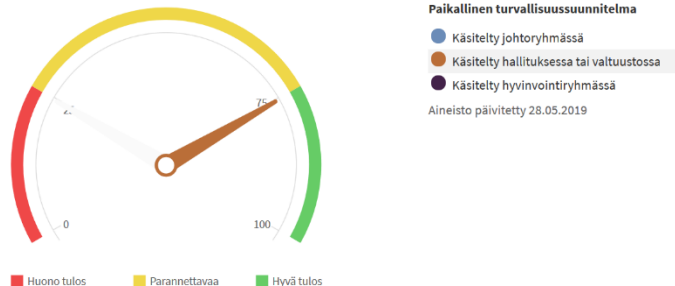
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

Indikaattori	Lähde	Lisätietoja
--------------	-------	-------------

23	Itsearviointi hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta ja hyödyntämisestä Itsearviointi hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta ja hyödyntämisestä (M) (MIN-K) (MIN-A) Nykytila 2. Tavoitetila 3 	Laadullinen itsearviointi, Ehkäisevä päihdetyö kunnissa -kysely, THL Laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4, missä 4 = erittäin vahva, 1 = heikot rakenteet ja 0 = ei lainkaan rakenteita.	Esim. -voimavarat, osallistuneet tahot ja roolit -valmisteluaikataulu -miten raportoidaan tuloksista asukkaille ja poliittisille päättäjille -käsittely- ja hyväksymisprosessi -onko käytetty kuntastrategian laadinnassa -onko käytetty kunnan hyte-toimintasuunnitelmassa -miten on osa taloussuunnittelua -onko käytetty yhdyspintapalvelujen kehittämisessä
24	Itsearviointi kunnan hyte-työn rakenteesta, resursseista ja prosesseista Itsearviointi kunnan hyte-työn rakenteesta, resursseista ja prosesseista (M) (MIN-K) Nykytila 1 	Laadullinen itsearviointi Laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4, missä 4 = erittäin vahva, 1 = heikot rakenteet ja 0 = ei lainkaan rakenteita	Esim. - Millaiset resurssit on kunnan hyvinvointikoordinaattorilla - Miten monialainen hyvinvointijohtoryhmä on työskennellyt - Miten yhteistyö muiden koordinaattoreiden tms. kanssa on toteutunut; osallisuus koordinaattori, väkivallanehkäisy- /turvallisuuskoordinaattori, ehkäisevän päihdetyön koordinaattori tms. - miten eri ohjelmatyöt on koottu yhteen.
25	Itsearviointi kuntien opiskeluhoitotöiden toiminnasta Itsearviointi kuntien opiskeluhoitotöiden toiminnasta (M) (MIN-K) Nykytila 3. Tavoitetila 4 	Laadullinen itsearviointi Laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4, missä 4 = erittäin vahva, 1 = heikot rakenteet ja 0 = ei lainkaan rakenteita	Esim. johtamisen rakenteet, edellytykset integroidulle hyte-toiminnalle, yhdyspintojen huomioiminen, monialaisuus

26	Itsearviointi kunnan ehkäisevän päihdetyön rakenteiden vahvuudesta Itsearviointi kunnan ehkäisevän päihdetyön rakenteiden vahvuudesta (M) (MIN-K) Nykytila 2 	Laadullinen itsearviointi, Ehkäisevä päihdetyö kunnissa -kysely, THL Laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4, missä 4 = erittäin vahva, 1 = heikot rakenteet ja 0 = ei lainkaan rakenteita	Esim. onko kunnassa: 1) lakisääteinen ehkäisevän päihdetyön toimielin, 2) monialainen ehkäisevää päihdetyötä toimeenpaneva työryhmä, 3) ehkäisevää päihdetyöstä vastaava yhdyshenkilö tai koordinaattori, 4) toimintasuunnitelma, johon ehkäisevä päihdetyö sisältyy?
27	Itsearviointi seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteistyöstä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi Itsearviointi seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteistyöstä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (M) (MIN-K) Nykytila 3 	Laadullinen itsearviointi Laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4, missä 4 = erittäin vahva, 1 = heikot rakenteet ja 0 = ei lainkaan rakenteita	Esim. 1) Onko kunta esimerkiksi nimennyt henkilön, joka vastaa yhdistysyhteistyöstä, 2) Millaiset ovat resurssit (a. avustuksen sote-järjestöille ja yhdistyksille euromääräisinä/asukas, b. kunnan tilojen käytön maksuton hyödyntäminen järjestö/yhdistystoimintaan)
28	Itsearviointi kunnan elinvoiman edistämisestä Itsearviointi alueen elinvoiman edistämisestä (M) (MIN-A) Nykytila 4 	Laadullinen itsearviointi Laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4, missä 4 = erittäin vahva, 1 = heikot	Esim. yritysten kasvu, avoimet työpaikat, työvoimapula versus työttömyys, työllisyysaste

		rakenteet ja 0 = ei lainkaan rakenteita	
29	Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle	TEAvisari, Sotkanet 5144	Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden alueen kunnista, joissa raportointi valtuustolle väestöryhmien välisiä terveyseroja esimerkiksi sosioekonomisen aseman, koulutuksen tai sukupuolen mukaan.
Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista (T) (MIN-K) (MIN-A) 0 Kuusamo 100 Nivala 100 Seinäjoki 100 Ylivieska 100 Kalajoki			
30	Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla	TEAvisari, Sotkanet 5145	Indikaattori ilmaisee prosenttiosuuden alueen kunnista, joiden verkkosivuilla on kuntalaisten avoimesti tarkasteltavissa kuvaus kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista ja -keinoista.
Asukkaiden osallistumiskeinot kuvattu kunnan verkkosivuilla, % tiedot toimittaneista alueen kunnista (T) (MIN-K) (MIN-A) 0 Nivala 0 Kalajoki 100 Ylivieska 100 Seinäjoki 100 Kuusamo			
31	Ennakoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa	Tea-viisarin mukaan nykytila 20 Henkilöstön koulutus EVA-työkalun käyttöön aloitetaan syksyllä	Oma arviointi, TEAvisari Esim. Tarkastellaan kunnassa tehtyjen ennakoarviointien a) määrää ja kattavuutta tarpeeseen

		2019 ja sen jälkeen ennakkoarvioinnin käyttö voidaan todentaa myös seurantamittareilla.		nähdessä, b) resurssointia ja tukea.
32	Turvallisuussuunnitelman perusteella on päätetty toimenpiteistä luottamushenkilöjohtossa Paikallinen turvallisuussuunnitelma : Ylivieska 2017 Paikallinen turvallisuussuunnitelma - Käsitelty johtoryhmässä - Käsitelty hallituksessa tai valtuustossa - Käsitelty hyvinvointiryhmässä Aineisto päivitetty 28.05.2019	Nykytila 75	TEAvisari	Turvallisuussuunnitelma on esitetty luottamushenkilöille, ei ole hyväksytty valtuustossa.
33	Liikunnan edistäminen kunnissa: TEA-pistemäärä	Nykytila 70 pistettä	TEAvisari, Sotkanet 4095	Indikaattori kuvaa liikunnan edistämistä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämisaktiivisuutta.
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä (T) 42.86 49 58 70 2014 2016 2018 60 Nivala 65 Seinäjoki 70 Ylivieska 75 Kuusamo 82 Kalajoki				
34	Kunta on asettanut tavoitteita hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi väestöryhmittäin 	KYLLÄ, lasten ja nuorten ravitsemustottumusten lisäämiseksi.	TEAvisari	

--	--	--	--	--

Tehdyt toimet kunnassa

	Indikaattori	Lähde ja arviointi	Lisätietoja
35	Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2008) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, % kouluista, % kunnista	TEAvisari, Sotkanet 5317 Kyllä	Indikaattoreiden joukosta on havaittavissa useita virheellisiä arvoja antavia tutkimustuloksia. Syy virheelliseen tietoon löytyy todennäköisesti eri tutkimuskyselyihin vastaamatta jättämisestä.
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä (T) 75 2018 56 Kalajoki 68 Nivala 75 Ylivieska 97 Kuusamo 98 Seinäjoki			
36	Psykologin ja kuraattorin yhteisölliseen opiskeluhooltoon käyttämä aika, % työajasta Psykologin ja kuraattorin yhteisölliseen opiskeluhooltoon käyttämä aika, % työajasta (perusopetus) (M) (MIN-K) 	Perustuu TEAvisarin kysymykseen "Arvioikaa kunkin oppilashuollon palveluiden ammattiryhmän osalta, miten oppilashuoltoon käytetty työpanos (= 100% kunkin ammattiryhmän osalta) miten jakaantui koulussanne lukuvuonna 20xx-20xx." Laadullinen itsearviointi skaalalla 0-4, missä 4 = erittäin vahva, 1 = heikot rakenteet ja 0 = ei lainkaan rakenteita	
37	Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista	TEAvisari, Sotkanet 471	Indikaattoreiden joukosta on havaittavissa useita virheellisiä arvoja antavia tutkimustuloksia. Syy virheelliseen tietoon löytyy todennäköisesti eri

					tutkimuskyselyihin vastaamatta jättämisestä. Ehkäisevän päihdetyön osalta on selkeästi tiedossa selkeä ja sovittu malli Ylivieskan peruskouluissa ja tuloksen mukaan näin olisi vain puolessa Ylivieskan peruskouluissa.
	Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista (T) (MIN-K)				0 Ylivieska 22,2 Kalajoki 31,8 Seinäjoki 36,4 Nivala 36,4 Kuusamo
38	Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kunnan peruskouluista.		TEAvisari, Sotkanet 5396		% kunnan peruskouluista. Opettajan antama arvio on tärkeä osa lapsen kokonaisvaltaista kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin arviointia ja tuen tarpeiden varhaista tunnistamista. Moniammatillinen yhteistyö laajassa terveystarkastuksessa tukee koulun ja kodin välistä yhteistyötä ja lapsen hyvinvoinnin edistämistä.
	Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista (T) (MIN-K)				77,3 Seinäjoki 88,9 Kalajoki 90,9 Kuusamo 100 Nivala 100 Ylivieska
39	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste		VARDA, Sotkanet 3696		Varhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten lukumäärät ja niiden osuus (%) väestön 1 – 6-vuotiaista kunnassa (sis. kunnan kustantama varhaiskasvatus, lapset, joille kunta on myöntänyt palvelusetelin

		Nykytila vuonna 2018 (31.12.2018) Varhaiskasvatuk- sessa (kunnalli- nen ja yksityinen päiväkotijärjestelmä ja perhe- päivähoito) 1-6-vuotiaista lapsista oli 68 % 1-5-vuotiaista lapsista oli 69 %	varhaiskasvatukseen, Kelan yksityisen hoi- don tukea saaneet lapset). Indeksi kertoo virheellisesti vain kunnan järjestämässä päivähoidossa hoidetut lap- set ja jättää yksityisessä päivähoidossa hoidetut lapset ulkopuolelle.																				
Kaikki kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen osallistuneet 31.12., % 1 - 6-vuotiaista (T)	-22.81	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>2015</td><td>36,8</td></tr><tr><td>2016</td><td>35,2</td></tr><tr><td>2017</td><td>35,2</td></tr></table>	Vuosi	Prosentti (%)	2015	36,8	2016	35,2	2017	35,2	 <table><tr><th>Kunta</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>Ylivieska</td><td>35,2</td></tr><tr><td>Nivala</td><td>42,3</td></tr><tr><td>Kalajoki</td><td>47,3</td></tr><tr><td>Kuusamo</td><td>63,1</td></tr><tr><td>Seinäjoki</td><td>67,8</td></tr></table>	Kunta	Prosentti (%)	Ylivieska	35,2	Nivala	42,3	Kalajoki	47,3	Kuusamo	63,1	Seinäjoki	67,8
Vuosi	Prosentti (%)																						
2015	36,8																						
2016	35,2																						
2017	35,2																						
Kunta	Prosentti (%)																						
Ylivieska	35,2																						
Nivala	42,3																						
Kalajoki	47,3																						
Kuusamo	63,1																						
Seinäjoki	67,8																						

40

Lähiliikuntapaikat ja liikuntapuistot

1 Lipas
2 alueen kunnat
3 Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tähän indikaattoriin on lisätty useampi tieto eli sekä itse liikuntapaikkojen lukumäärä että liikuntapalveluiden talousindikaattoreita.

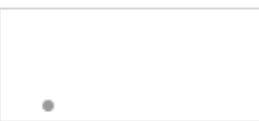
Tarkasteltavia asioita: liikuntapaikkojen määrä (Lipas), saavutavuus ja tarve (tieto kunnasta). Samassa yhteydessä voi myös raportoida kunnan liikuntatoimen toimintamenot / asukas (€).

Tilastotiedoissa selvää virheellisyttä, joka voi johtua esimerkiksi vastausten puutteellisuudesta.

Liikuntapaikkoja kpl (M)

175
2018

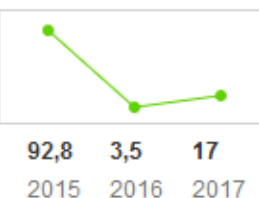

101 Nivala
131 Kalajoki
175 Ylivieska
352 Seinäjoki
465 Kuusamo

Liikuntatoimi, investoinnit (€/asukas) (M)

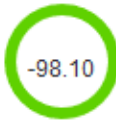
92,8 3,5 17
2015 2016 2017

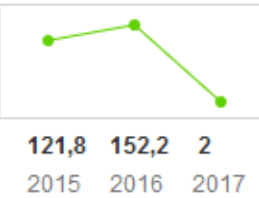

17 Ylivieska
40 Seinäjoki
54 Nivala
72 Kalajoki
237 Kuusamo

Liikuntatoimi, käyttökustannukset (€/asukas) (M)

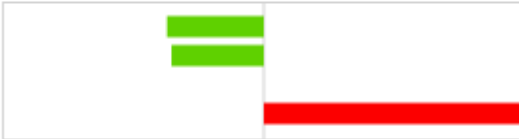
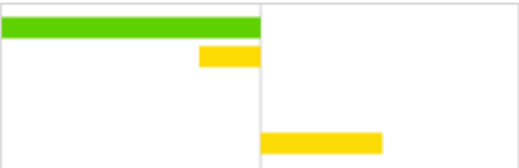

121,8 152,2 2
2015 2016 2017

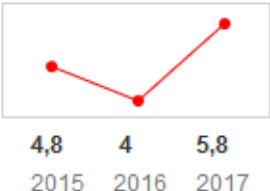
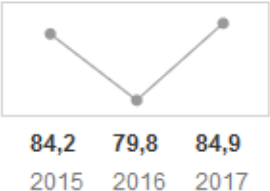
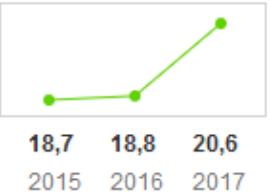

2 Ylivieska
3 Seinäjoki
77 Nivala
148 Kalajoki
210 Kuusamo

Liikuntatoimi, käyttötuotot (€/asukas) (M) 	304.15	 45,7 51,4 156 2015 2016 2017		1 Kalajoki 6 Nivala 46 Kuusamo 141 Seinäjoki 156 Ylivieska
Liikuntatoimi, nettokustannukset (€/asukas) (M) 	-29.22	 76,2 100,8 47 2015 2016 2017		2 Nivala 3 Kalajoki 5 Kuusamo 16 Seinäjoki 47 Ylivieska
41	Yleisten kirjastojen ja elokuvateattereiden saavutettavuus			Tilastokeskus Valitsimme tämän indikaattorin Minimitietoindikaattori nro 20 tilalle (Valtionosuusjärjestelmän piirissä olevien päätoimisesti hoidettujen museoiden ja teattereiden saavutettavuus). % kunnan asukkaista, joilla kirjasto on 2 km päässä.
Yleisten kirjastojen ja elokuvateattereiden saavutettavuus, % asukkaista 2 km sisällä (L) 	?	 72,2 2019		42,3 Nivala 45,4 Kuusamo 51,7 Seinäjoki 61,6 Kalajoki 72,2 Ylivieska
42	Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit / 1000 asukasta			Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen Kulttuuripalveluiden käyttäminen lisää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia.

Kansalaisopiston kulttuurialan opetustunnit / 1000 asukasta (L)		1.76			3580 Kalajoki 3759 Kuusamo 7394 Ylivieska 17626 Seinäjoki
43	Kirjastokäynnit / asukas			Kirjastotilasto	Tilasto kertoo, kuinka monta kirjastokäyntiä keskimäärin vuodessa yksi asukas tekee kunnassa.
Kirjasto, fyysiset käynnit / asukasluku (M) (MIN-K) (MIN-A)		-15.50			6,9 Kuusamo 8,2 Seinäjoki 8,6 Ylivieska 8,6 Nivala 9,3 Kalajoki
44	Kokonaislainaus /asukas			Kirjastotilasto	Tilasto kertoo yhden asukkaan keskimääräisen lainausmäärän per vuosi.
Kirjasto, kokonaislainaus / asukasluku (M) (MIN-K) (MIN-A)		-5.78			15,1 Kalajoki 16,0 Kuusamo 17,4 Nivala 18,9 Ylivieska 23,2 Seinäjoki
45	Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrä / 1000 asukasta			Kirjastotilasto	Tilasto kertoo kirjaston tapahtumiin osallistuneiden määrän per 1000 asukasta.

Kirjasto, tapahtumien osallistujamäärä / (asukasluku/1000) (M) (MIN-K)		38.65	150,1 138,2 160,4 2016 2017 2018	84,5 Kuusamo 160,4 Ylivieska 230,1 Nivala 250,1 Seinäjoki 383,4 Kalajoki
46	Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista		Tilastokeskus, Sotkanet 190	Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien %-osuus kaikista kunnan lapsiasuntokunnista. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun. Asuminen on tärkeä elinolojen ja hyvinvoinnin osa-alue, joka on yhteydessä myös muihin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin. Asumista kuvaavat indikaattorit kertovat alueen tilanteesta ja tarpeista väestön elinolojen, hyvinvoinnin edistämisen ja eriarvoisuuden kaventamisen näkökulmista.
	Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista (T)	8.04	30,9 31,1 30,9 2016 2017 2018	21,5 Seinäjoki 28,4 Kuusamo 30,9 Ylivieska 31,6 Kalajoki 38,6 Nivala
47	Tieliikenneonnettomuudet /vahinkojen lkm /1000 as.		Onnettomuustietoinstituutti OTI, Liiteri	OTIn vuosittaisiin liikennevahinkotilastoihin on koottu kaikki vakuutusyhtiöiden korvaamat liikennevahingot. Tilasto on vahinkomäärältään maan laajin liikenneonnettomuustilasto.

	Liikennevahinkojen uhrin / 1000 asukasta (L) 26.09 4,8 4 5,8 2015 2016 2017		3,9 Nivala 4,9 Kalajoki 5,8 Ylivieska 8,6 Seinäjoki 10,4 Kuusamo
48	Alakoulujen saavutettavuus kohderyhmässä	Liiteri	Aluerakenteen eheys: palveluiden saavutettavuus ja hyvät kulkuyhteydet, esim. Onko alakoulu enintään 2 km päässä kotoa eli kävelyetäisyydellä
	Ala-asteiden saavutettavuus, ala-asteikäiset, enintään 2 km [%] (M) -0.70 84,2 79,8 84,9 2015 2016 2017		65,3 Kuusamo 71,7 Nivala 72,1 Kalajoki 84,9 Ylivieska 85,9 Seinäjoki
49	Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, koko väestö	Liiteri	Aluerakenteen eheys: palveluiden saavutettavuus ja hyvät kulkuyhteydet, esim. onko kaupunkialueella 500 m eli kävelyetäisyydellä.
	Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, koko väestö, enintään 500 m [%] (M) 11.96 18,7 18,8 20,6 2015 2016 2017		9,6 Nivala 20,4 Kalajoki 20,6 Ylivieska 20,6 Kuusamo 41 Seinäjoki

50

Virkistysalueiden saavutettavuus

Liiteri

Kuinka suuri osa väestöstä asuu lähivirkistykseen soveltuvien alueiden läheisyydessä (enintään 300 m)?

Lähivirkistykseen soveltuvien alueiden saavutettavuus, väestö, enintään 300 m [%] (M)

0.11

94,5

97,5

94,5

2014

2016

2017

91,2 Kalajoki

92,6 Nivala

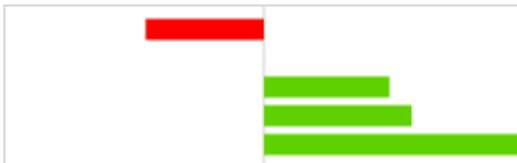
94,5 Ylivieska

95,3 Seinäjoki

99,9 Kuusamo

Hyvinvoinnin tila

	Indikaattori	Teema	Lähde	Lisätiedot
51	Liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus, % asukkaista	Sote	AvoHilmo Tämän indikaattorin seuranta ei ole käytössä Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella, joten tietoa ei ole saatavilla	Perusterveydenhuollon asiakkaista % saanut lääkärin, hoitajan, fysioterapeutin, toimintaterapeutin tai kodinhoitajan antamaa liikuntaan liittyvää ohjausta tai neuvontaa. Ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa.
52	Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua	Kouluterveyskysely. Sotkanet 5268-5370 Tämän indikaattorin tulokset kertovat hyvin oppilaitoksen fyysisistä oloista. Jokirannan koulun olosuhteet olivat aikaisemmin vuoden 2017 kyselyn tuloksissa nostamassa indikaattorin arvoa, nyt väistötilojen käyttöönoton jälkeen tilanne rauhoittunut merkittävästi.		Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka kokevat, että oppilaitoksen fyysiset työolot ovat häirinneet opiskelua (liika kuumuus, kylmyys, tunkkaisuus, epämiellyttävä haju, ahtaus, melu, kirkkaus tai hämärä). Koulut ovat monissa kunnissa tärkein kunnan ylläpitämä rakennusmassa, joka voi terveyshaittaa.

Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T) 	?	 26,3 15,5 2017 2019	 13,9 Kuusamo 15,5 Ylivieska 17,2 Seinäjoki 17,5 Nivala 19 Kalajoki
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T)	?	 6,6 8,8 2017 2019	 1,7 Kalajoki 2,4 Kuusamo 6,1 Nivala 8,8 Ylivieska 20,9 Seinäjoki
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T)	?	 10 12 2017 2019	 0,9 Kuusamo 7,8 Nivala 9,6 Kalajoki 12 Ylivieska 12,3 Seinäjoki

53	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä	Toimeentulotukirekisteri (THL). Sotkanet 5097	Lapsiköyhyys on merkittävä lastensuojelun ja huono-osaisuuden riskitekijä.
	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (T) 	7.14 2,6 1,7 1,5 2016 2017 2018	 0,7 Nivala 1 Kalajoki 1,3 Kuusamo 1,5 Ylivieska 2 Seinäjoki
54	2 – 6-vuotiaiden ylipaino Tietoja ei saatavissa liian pienen otoksen vuoksi Nivalasta, Seinäjoelta ja Kuusamosta.		Lihavuus vaikuttaa haitallisesti lapsen terveyteen, fyysiseen toimintaan (liikunnallisuus ja fyysinen suoriutuskyky) ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.

	<table><thead><tr><th>Location</th><th>Boys (%)</th><th>Girls (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>koko maa</td><td>25</td><td>15</td></tr><tr><td>Kalajoki</td><td>30</td><td>22</td></tr><tr><td>Ylivieska</td><td>20</td><td>12</td></tr></tbody></table>	Location	Boys (%)	Girls (%)	koko maa	25	15	Kalajoki	30	22	Ylivieska	20	12	Lihavuus saattaa heikentää lasten ja nuorten elämänlaatua; lasta saatetaan kiusata tai syrjiä sen vuoksi, että hän on lihava. Lihavuus lisää monien myöhempien sairauksien, esimerkiksi sydän- ja verisuonitautien, rasvamaksan, astman ja uniapnean, vaaraa. Tytöillä lapsuudessa tai nuoruudessa alkanut lihavuus saattaa altistaa munasarjojen monirakkulataudille. lapsuus- ja nuoruusiän lihavuudella on myös taipumusta jatkua aikuisikään. Lasten ja nuorten lihomisen ehkäisy ja hoito on ehkäisevää terveydenhuoltoa, terveyden säästämistä aikuisuuteen ja vanhuuteen.
Location	Boys (%)	Girls (%)												
koko maa	25	15												
Kalajoki	30	22												
Ylivieska	20	12												
55	Ylipaino, 8. ja 9.-luokkalaiset, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat, AOL:n 1. ja 2. vuoden opiskelijat	Kouluterveyskysely. Sotkanet 3906, 3940, 3925	Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisen, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden sekä ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista kouluikäluokassa.											
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) 66.67 12,1 8,4 14 201120132017 14 Ylivieska 14 Kuusamo 14,4 Kalajoki 17,4 Seinäjoki 18,3 Nivala														

Ylipaino, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 	?	 19,4 17 2009 2011	 17 Ylivieska 22,2 Kuusamo 23,5 Nivala 26,5 Seinäjoki 31,4 Kalajoki
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 	?	 14,3 13,2 15 2013 2017 2019	 13,6 Kalajoki 14,7 Kuusamo 15 Ylivieska 17,7 Seinäjoki 18 Nivala
56	Ei syö koululounasta viitenä päivänä viikossa, % 8.-9.luokkalaisista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 3904.	Koululounas on yhteydessä muihin elintapoihin. Tupakointi, alkoholin käyttö ja epäterveellisten välipalojen syöminen ovat yhteydessä epäsäännölliseen koululounaan syömiseen. Päivittäin tupakoivat ja säännöllisesti, vähintään kerran kuukaudessa itsensä humalaan juovat nuoret osallistuvat koululounaalle muita harvemmin. Koululounaalle säännöllisesti osallistuvat nuoret nauttivat aamiaisen ja perheen yhteisen iltaterian muita nuoria säännöllisemmin.
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) 	?	 41,8 33,9 45,9 2013 2017 2019	 30,8 Nivala 39,4 Seinäjoki 45,9 Ylivieska 47,2 Kalajoki 49,4 Kuusamo
57	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5.luokan oppilaista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 4822, 4727.4729	Liikunta-aktiivisuudella on selkeä yhteys hyvinvointiin. Liikunnalla on myönteisiä vaikutuksia lasten kasvuun, kehitykseen, oppimiseen, terveyteen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Liikuntasuosituksen mukaan lasten tulisi liikkua monipuolisesti

vähintään 1 – 2 tuntia päivässä. Liikuntalain mukaan kunnan tehtävänä on luoda terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä. Lisäksi kunnan tulee kuulla asukkaita liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä sekä seurata kunnan asukkaiden liikunta-aktiivisuutta. Liikkuva koulu -ohjelman tavoitteena on lisätä kouluisten fyysistä aktiivisuutta vakiinnuttamalla kouluihin liikunnallinen toimintakulttuuri.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T)

43,8 41,1
2017 2019

35,3 Kalajoki
39,3 Seinäjoki
40,4 Nivala
41,1 Ylivieska
47,1 Kuusamo

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T)

18,3 18,9
2017 2019

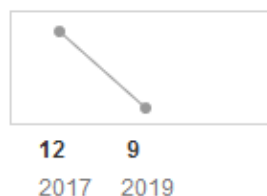

17,4 Kalajoki
18,4 Nivala
18,9 Ylivieska
21,6 Seinäjoki
25,3 Kuusamo

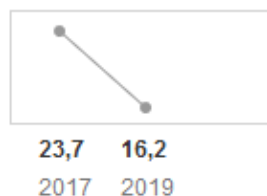
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) 	?	 2,6 4,4 2017 2019	 4,4 Ylivieska 12,7 Seinäjoki 12,8 Nivala 13,2 Kuusamo 17,2 Kalajoki
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) 	?	 6,9 9,6 2017 2019	 9,6 Ylivieska 9,6 Nivala 14,1 Seinäjoki 14,7 Kalajoki 15,5 Kuusamo
58	Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.	Kouluterveyskysely. Sotkanet 4730-4732	Indikaattori heijastelee kuntien onnistumista terveyden edistämisessä, hyvinvoinnin tilaa, tarvetta terveydenedistämistoimille, opiskeluhoollon tarvetta. Erot toisen asteen opiskelijoiden välillä (ammattioppilaitos ja lukio) kuvaavat tarvetta ja onnistumista terveyserojen kaventamiselle.

	Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T) 	 18,8 17,2 2017 2019	 8,2 Seinäjoki 10 Kalajoki 10,4 Kuusamo 17,2 Ylivieska 18 Nivala
	Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) 	 44,7 29,4 2017 2019	 22 Kuusamo 29,4 Ylivieska 30,4 Seinäjoki 34,5 Kalajoki 39 Nivala
	Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) 	 8,8 7,2 2017 2019	 2,9 Kalajoki 7,2 Ylivieska 9 Seinäjoki 17,2 Kuusamo 18,3 Nivala
59	Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 5362-5364	Indikaattori kuvaa sen joukon osuutta, joilla kunnassa on päihteisiin liittyen erityisen tuen tarvetta, mutta myös ehkäisevän päihdetyön tarvetta kunnassa.

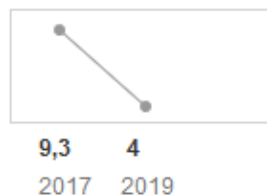
Huolta herättävää
 päihteiden tai tupakka- ja
 nikotiinituotteiden käyttöä tai
 rahapelaamista, % 8. ja 9.
 luokan oppilaista (2017-)
 (T)

Huolta herättävää
 päihteiden tai tupakka- ja
 nikotiinituotteiden käyttöä tai
 rahapelaamista, %
 ammatillisen oppilaitoksen
 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
 (2017-) (T)

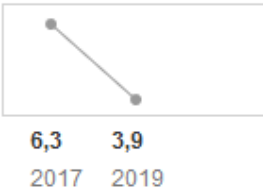
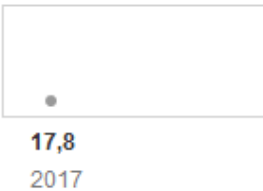
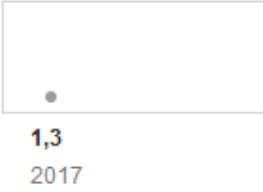
Huolta herättävää
 päihteiden tai tupakka- ja
 nikotiinituotteiden käyttöä tai
 rahapelaamista, % lukion 1.
 ja 2. vuoden opiskelijoista
 (2017-) (T)

60	Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista sekä lukioiden ja AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 335, 353, 344	Indikaattori ilmaisee päivittäin nuuskaavien nuorten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Vaikka tupakointi on nuorilla vähentynyt, nuuskan kokeiluja ja käyttöä esiintyy erityisesti pojilla. Nuuskan käyttö on yleistynyt viimeisen 10 vuoden aikana yläkouluikäisillä. Tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön ehkäisyllä on merkittävä rooli terveyshaittojen vähentämisessä ja minimoimisessa. Ympäristön vaikutus tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön aloittamisessa ja jatkamisessa on merkittävä varsinkin nuorilla. Tutkimusten mukaan erityisesti joukkueurheilua harrastavilla nuorilla on muita suurempi riski kokeilla tai käyttää nuuskaa. Urheiluseurojen ja lajiliittojen on siksi tärkeää luoda selkeät tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön kieltävät säännöt sekä puuttua havaittuun käyttöön ja nuuskan välittämiseen. Valmentajien tietoisuutta heidän oman esimerkkinsä vaikutuksesta sekä nuuskan haitoista on lisättävä. Vanhempien voi olla vaikeaa havaita nuuskaamista ja kodin ja koulun sekä seurojen yhteistyö nuuskaamisen vähentämisessä on tärkeää. Nuoria tulee kannustaa tupakoinnin lopettamiseen ja tukea lopettamisprosessissa, esimerkiksi opiskeluterveydenhuollossa.
----	---	--	---

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) 	?	 4,9 7,9 7 2013 2017 2019	 4,1 Kalajoki 5,3 Seinäjoki 7 Ylivieska 7,2 Kuusamo 7,9 Nivala
Nuuskaa päivittäin, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 	?	 0 0 9,1 2009 2011 2019	 7,4 Kuusamo 9,1 Ylivieska 13 Nivala 13,8 Seinäjoki 20,7 Kalajoki

Nuuskaa päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)		2,1 3,1 5,6 2013 2017 2019	0 Kalajoki 5,6 Ylivieska 5,7 Seinäjoki 6,1 Nivala 11,3 Kuusamo
61	Alaikäisenä alkoholin tai savukkeiden ja sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista sekä lukioden ja AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista.	Kouluterveyskysely. Sotkanet 5365-5367.	Indikaattori kuvaa niiden alaikäisten osuutta, jotka ovat ikäraja-valvontalainsäädännöstä huolimatta hankkineet itse käyttämänsä alkoholin, savukkeet, sähkösavukkeet tai sähkösavukenes- teet vähittäismyynnistä, sekä ehkäisevän päihdetyön tarvetta kunnassa. Mittari: vähintään jokin seuraavista ehdoista toteutuu = 1) Alkoholia joskus käyttäneiden alaikäisten alkoholin ostot vä- hittäismyynnistä, 2) Viimeisen kuukauden aikana savukkeita käyt- täneiden alaikäisten savukeostot vähittäismyynnistä, 3) Viimeisen kuukauden aikana sähkösavukkeita käyttäneiden alaikäisten säh- kösavuke- ja sähkösavuke nesteostot vähittäismyynnistä.

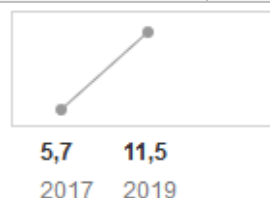
	Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T) ? 6,3 3,9 2017 2019 3,9 Ylivieska 7 Seinäjoki 7,1 Kuusamo 8,2 Kalajoki 10,7 Nivala 	
	Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) ? 17,8 2017 3,3 Kuusamo 8,3 Seinäjoki 15,6 Kalajoki 17,8 Ylivieska 20,4 Nivala 	
62	Alaikäisenä alkoholin, savukkeiden tai sähkösavukkeiden ostoja vähittäismyynnistä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) ? 1,3 2017 1,3 Ylivieska 6,1 Seinäjoki 	Raittius, 8.-9.l/ lukio /ammattioppilaitos Kouluterveyskysely. Sotkanet 4736-4738 Indikaattori ilmaisee raittiiden (ei käytä alkoholi-juomia), peruskoulun 8. ja 9.-luokkalaisten, lukio-laisten ja ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymyksen vastanneista ko. ikäluokassa.

Raittius, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) ? 54,3 60,5 63,8 2013 2017 2019			
--	--	--	--

	Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) 	?	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>2013</td><td>4,5</td></tr><tr><td>2017</td><td>6,3</td></tr><tr><td>2019</td><td>5,6</td></tr></table>	Vuosi	Prosentti (%)	2013	4,5	2017	6,3	2019	5,6	 <table><tr><th>Kunta</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>Kuusamo</td><td>1,2</td></tr><tr><td>Kalajoki</td><td>2,8</td></tr><tr><td>Nivala</td><td>4,2</td></tr><tr><td>Seinäjoki</td><td>4,4</td></tr><tr><td>Ylivieska</td><td>5,6</td></tr></table>	Kunta	Prosentti (%)	Kuusamo	1,2	Kalajoki	2,8	Nivala	4,2	Seinäjoki	4,4	Ylivieska	5,6	1,2 Kuusamo 2,8 Kalajoki 4,2 Nivala 4,4 Seinäjoki 5,6 Ylivieska
Vuosi	Prosentti (%)																								
2013	4,5																								
2017	6,3																								
2019	5,6																								
Kunta	Prosentti (%)																								
Kuusamo	1,2																								
Kalajoki	2,8																								
Nivala	4,2																								
Seinäjoki	4,4																								
Ylivieska	5,6																								
	Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 	?	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>2011</td><td>4,3</td></tr><tr><td>2017</td><td>14,5</td></tr><tr><td>2019</td><td>10,6</td></tr></table>	Vuosi	Prosentti (%)	2011	4,3	2017	14,5	2019	10,6	 <table><tr><th>Kunta</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>Nivala</td><td>5,6</td></tr><tr><td>Kuusamo</td><td>6,6</td></tr><tr><td>Kalajoki</td><td>8,8</td></tr><tr><td>Seinäjoki</td><td>10,3</td></tr><tr><td>Ylivieska</td><td>10,6</td></tr></table>	Kunta	Prosentti (%)	Nivala	5,6	Kuusamo	6,6	Kalajoki	8,8	Seinäjoki	10,3	Ylivieska	10,6	5,6 Nivala 6,6 Kuusamo 8,8 Kalajoki 10,3 Seinäjoki 10,6 Ylivieska
Vuosi	Prosentti (%)																								
2011	4,3																								
2017	14,5																								
2019	10,6																								
Kunta	Prosentti (%)																								
Nivala	5,6																								
Kuusamo	6,6																								
Kalajoki	8,8																								
Seinäjoki	10,3																								
Ylivieska	10,6																								
	Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 	?	 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>2013</td><td>1,4</td></tr><tr><td>2017</td><td>5</td></tr><tr><td>2019</td><td>4</td></tr></table>	Vuosi	Prosentti (%)	2013	1,4	2017	5	2019	4	 <table><tr><th>Kunta</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>Kalajoki</td><td>3</td></tr><tr><td>Ylivieska</td><td>4</td></tr><tr><td>Nivala</td><td>6,1</td></tr><tr><td>Seinäjoki</td><td>7,1</td></tr><tr><td>Kuusamo</td><td>7,8</td></tr></table>	Kunta	Prosentti (%)	Kalajoki	3	Ylivieska	4	Nivala	6,1	Seinäjoki	7,1	Kuusamo	7,8	3 Kalajoki 4 Ylivieska 6,1 Nivala 7,1 Seinäjoki 7,8 Kuusamo
Vuosi	Prosentti (%)																								
2013	1,4																								
2017	5																								
2019	4																								
Kunta	Prosentti (%)																								
Kalajoki	3																								
Ylivieska	4																								
Nivala	6,1																								
Seinäjoki	7,1																								
Kuusamo	7,8																								
64	Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5 luokan oppilaista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista		Kouluterveyskysely. Sotkanet 4817, 286, 3931, 3916.	Koetun terveyden on todettu kuvaavan nuorten hyvinvointia, toimintakykyä, terveyspalvelujen käyttöä ja terveyskäyttäytymistä. Perhetekijöillä ja terveyskäyttäytymisellä, kuten liikunnan harrastamisella, unella, tupakoinnilla ja alkoholin käytöllä, on yhteys nuorten itsearvioituun terveyteen. Kouluissa, oppilaitoksissa ja opiskeluholloissa voidaan vaikuttaa lasten ja nuorten kokemuksiin omasta terveydestä esimerkiksi yhteisöllisen opiskeluholloin keinoin. Sen avulla edistetään oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Lisäksi lapsilla ja nuorilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon kuten koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluholloin kuraattori- ja psykologipalveluihin.																					

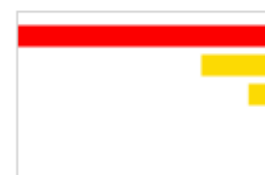
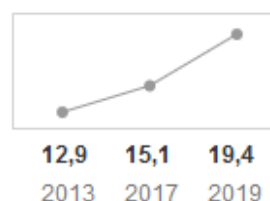
On tärkeää kiinnittää erityistä huomiota terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi kokeviin lapsiin ja nuoriin sekä ottaa huomioon lasten ja nuorten perhetausta ja mahdollinen terveydellinen riskikäyttäytyminen.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T)

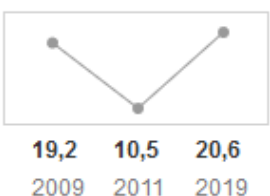
6,4 Nivala
7,3 Kalajoki
7,6 Kuusamo
7,9 Seinäjoki
11,5 Ylivieska

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (P)

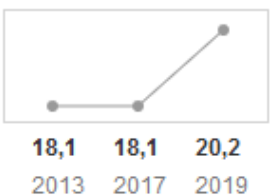
14,4 Nivala
17,9 Kuusamo
18,8 Seinäjoki
19,4 Ylivieska
22,5 Kalajoki

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

12,1 Kalajoki
20,6 Ylivieska
22 Kuusamo
22,9 Nivala
26 Seinäjoki

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

15,7 Nivala
20,2 Ylivieska
20,5 Seinäjoki
20,6 Kalajoki
23 Kuusamo

65

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kouluterveyskysely. Sotkanet 328, 346, 337.

Indikaattori kuvaa nuorten mielenterveyttä sekä palvelujen tarvetta.

Ahdistuneisuus on nuorilla yleisimpiä mielenterveyden ongelmia. Lasten ja nuorten mielenterveyden ongelmat rasittavat hoitojärjestelmää erityisesti yleisyyden ja pitkäkestoisuuden vuoksi. Ohimenevillä ahdistuksen tunteilla ei ole taloudellisia vaikutuksia. Ahdistushäiriö sen sijaan vaikeuttaa nuoren pärjäämistä opiskelussa ja muista iänmukaisista haasteista suoriutumista. Ahdistushäiriö altistaa myös masennuksen ja mahdollisesti päihdehäiriön synnylle, jotka voivat vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista.

Erot toisen asteen opiskelijoiden välillä kuvaavat tarvetta ja onnistumista terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa.

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

?

10,7

10,3

10,9

2013

2017

2019

6,8 Nivala

10,4 Kuusamo

10,5 Kalajoki

10,9 Ylivieska

11,4 Seinäjoki

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

?

5,6 Nivala

5,7 Kuusamo

7,4 Kalajoki

15,1 Seinäjoki

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

?

6,5

9,7

11,2

2013

2017

2019

9,6 Kalajoki

9,8 Nivala

11,2 Ylivieska

15,9 Kuusamo

16,4 Seinäjoki

66

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 – 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Sotkanet 3328

Indikaattori ilmaisee mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 - F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina 16 - 24-vuotiaasta väestöstä tilastovuoden lopussa. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnetty eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet. Vuonna 2007 noin puolella oli mielenterveysdiagnoosina älyllinen kehitysvammaisuus (F70 - F79).

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (P)

69.23

1,6

2,1

2,2

2016

2017

2018

0,8 Kuusamo

0,8 Kalajoki

1 Seinäjoki

1,8 Nivala

2,2 Ylivieska

67

Keskusteluvaikkeitä vanhempien kanssa, % 4. ja 5 luokan oppilaista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kouluterveyskysely. Sotkanet 4831, 329, 347, 338.

Indikaattori heijastelee, miten kunta on onnistunut vanhemmuuden tuen tehtävässään (LOS § 18 toetuminen).

Keskusteluvaikkeitä vanhempien kanssa , % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T)

?

2,1

1,4

2017

2019

1,4 Ylivieska

1,9 Seinäjoki

2 Nivala

2,6 Kuusamo

3,3 Kalajoki

Keskusteluvaikkeitä vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

?

8,9

4,7

6

2013

2017

2019

5,2 Seinäjoki

5,3 Nivala

5,7 Kuusamo

6 Ylivieska

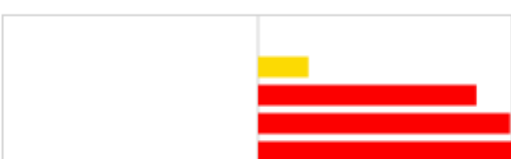
7,8 Kalajoki

Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 					?	 14,5 8,4 6 2009 2011 2019		2,3 Nivala 4,2 Kuusamo 6 Ylivieska 6,5 Kalajoki 6,7 Seinäjoki
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 					?	 6,3 5 6,4 2013 2017 2019		3,5 Kuusamo 3,6 Nivala 4,4 Kalajoki 5,6 Seinäjoki 6,4 Ylivieska
68	Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 4. ja 5.luokan, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 4816, 4712-4714.	Indikaattori kuvaa osallisuutta heijastelee, miten kunta on onnistunut yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamisessa (LOS § 6 toteutuminen).					
Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T) (MIN-K) (MIN-A) 					?	 6,8 1,7 2017 2019		1,3 Nivala 1,7 Ylivieska 2,3 Seinäjoki 3,6 Kalajoki 3,7 Kuusamo
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T) (MIN-K) (MIN-A) 					?	 10,2 8,8 2017 2019		4,9 Nivala 8,8 Ylivieska 11,2 Seinäjoki 11,2 Kuusamo 11,4 Kalajoki

Tuntee itsensä yksinäiseksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) (MIN-K) (MIN-A) 	?	 14,5 11,8 2017 2019		4,3 Nivala 7,4 Kuusamo 7,5 Kalajoki 11,8 Ylivieska 13,5 Seinäjoki
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) (MIN-K) (MIN-A) 	?	 10,6 7,3 2017 2019		7,3 Ylivieska 8,6 Kuusamo 8,8 Kalajoki 9,6 Nivala 10,1 Seinäjoki
69	Ei yhtään kaveria, % 4. ja 5. luokan oppilaista, Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 4815, 292, 3932, 3917	Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 4. ja 5. luokkalaisten oppilaiden osuuden, jolla ei ole yhtään kaveria, 8. ja 9. luokkalaisten, lukion 1. ja 2. luokan sekä AOL:n 1. ja 2. luokan oppilaiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista.	
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista (P) 	?	 5,9 6,7 7,5 2013 2017 2019		4,6 Kalajoki 5,2 Nivala 7,5 Ylivieska 9,1 Seinäjoki 9,6 Kuusamo

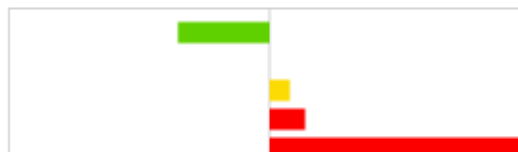
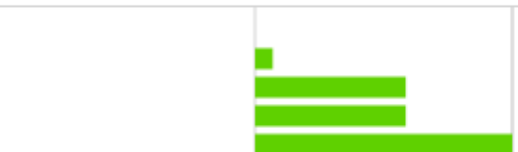

70	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 4811, 4700-4702.	Tyytyväisyydellä elämään on suuri merkitys lasten ja nuorten myönteiselle kehitykselle ja se suojaa psyykkisiltä ongelmilta. Lapsuudessa ja nuoruudessa elämään tyytyväisyyteen vaikuttavat seuraavat tekijät: Elämäkokemukset ja ihmissuhteet perheessä ja kaveripiirissä, kokemus elämässä pärjäämisestä ja elämän olemisesta hallinnassa, tunne omasta arvokkuudesta, tunne päivittäisten tekemisten merkityksellisyydestä, tunne siitä että elämällä on päämäärä ja tarkoitus, lapsuudenkodin ongelmat tai myönteinen ilmapiiri, menestyminen koulussa, tunne kouluyhteisöön kuulumisesta, itsetuntemus, itsetunto, perherakenne (korkeimman sosioekonomisen kotitautan omaavat nuoret tyytyväisimpiä). Lasten ja nuorten kokema tyytyväisyys elämään voi suojella lasta tai nuorta esimerkiksi stressin kielteisiltä vaikutuksilta sekä ehkäistä psyykkisiä ongelmia ja ei-toivottua psykopatologista käyttäytymistä. Kouluissa toteutetuilla, lasten ja nuorten sosiaalisia taitoja, tunnetaitoja ja henkilökohtaisia vahvuuksia vahvistavilla interventioilla on todettu myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten kehitykseen.
----	---	---	---

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T) 	?	 89,6 89,5 2017 2019		87,8 Kuusamo 89,5 Ylivieska 90,8 Nivala 90,9 Seinäjoki 90,9 Kalajoki
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T) 	?	 74,4 78,7 2017 2019		73,3 Kalajoki 77,7 Kuusamo 77,9 Seinäjoki 78,7 Ylivieska 83,3 Nivala
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) 	?	 68,4 72,7 2017 2019		72,7 Ylivieska 74,8 Seinäjoki 81,8 Kalajoki 83,2 Nivala 83,3 Kuusamo
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) 	?	 79,4 80,5 2017 2019		72,7 Nivala 73,8 Seinäjoki 76,3 Kuusamo 79,7 Kalajoki 80,5 Ylivieska
71	Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 4851-4854.	Lapsen tai nuoren kaltoinkohtelu ja fyysinen väkivalta aiheuttaa lapselle tai nuorille runsaasti haittoja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Fyysisen väkivallan kokeminen voi aiheuttaa fyysisiä vammoja, tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyviä ongelmia sekä pitkäaikaisina seurauksina erilaisia sairauksia. Fyysinen pahoinpitely voi johtaa lapsen kuolemaan. Fyysisen väkivallan kohteeksi	

			joutuneiden lasten ja nuorten älyllisen kehityksen on todettu hidastuneen. Lisäksi fyysisen väkivallan on todettu lisäävän psyykkisten ongelmien riskiä kuten ahdistuneisuutta ja masentuneisuutta. Fyysinen väkivalta ja kaltoinkohtelu johtaa lapsen ja vanhemman vuorovaikutuksen häiriintymiseen, millä itsessään on vakavia seurauksia. Lapsena fyysisen väkivallan ja pahoinpitelyn kohteeksi joutuneet lapset pahoinpitelevät aikuisuudessa suuremmalla todennäköisyydellä kumppaniaan tai osallistuivat muuhun rikolliseen toimintaan kuin muilla keinoilla kasvatetut ikätoverinsa. Väkivaltatyö on ennaltaehkäisyä, matalan kynnyksen palveluja, vertaisryhmätoimintaa sekä perus- ja erityispalveluja, joiden tarvetta indikaattori kuvaa.
Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T) 	?	 10,3 2017	 5,9 Seinäjoki 7,5 Nivala 7,9 Kuusamo 9 Kalajoki 10,3 Ylivieska
Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) (T) 	?	 5,9 2017	 3,4 Kuusamo 3,8 Nivala 5,9 Ylivieska 7,7 Kalajoki 9,9 Seinäjoki

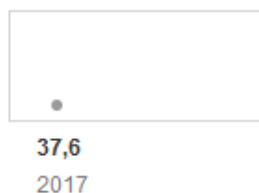
Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T) 		?				2,2 Nivala 3,9 Seinäjoki
Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) (T)		?	5,1 2017			4,3 Seinäjoki 5,1 Ylivieska
72	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, % AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kouluterveyskysely. Sotkanet 4834, 1514, 3928, 3913.	Koulukiusaaminen on merkittävä riskitekijä mielenterveyden ongelmille. Koulukiusaamiseen puuttuminen on yksi mahdollisuus ehkäistä mielenterveyden ongelmia. Indikaattori kuvaa yhdenvertaisuutta ja heijastelee sitä, miten kunta on onnistunut yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamisessa.			
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T) 		?	10,5 2017			5,1 Nivala 5,5 Seinäjoki 6,4 Kalajoki 7,1 Kuusamo 10,5 Ylivieska

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T) 	7.27	 8,8 5,5 5,9 2011 2013 2017	 4,1 Nivala 5,9 Ylivieska 6,3 Seinäjoki 6,6 Kuusamo 11 Kalajoki
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) 	?	 2,6 5,3 1,3 2009 2011 2017	 1,3 Ylivieska 1,5 Kuusamo 3 Nivala 3 Kalajoki 4,2 Seinäjoki
73 Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 4lk / 8.-9lk / lukio / ammattioppilaitos		Kouluterveyskysely. Sotkanet 4840, 4790-4792.	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T) -71.43 4,7 2,1 0,6 2011 2013 2017 0 Nivala 0 Kuusamo 0 Kalajoki 0,6 Ylivieska 2 Seinäjoki Tapaturmat ovat yleisin alle 25-vuotiaiden kuolinsyy. Hyvät motoriset taidot ja kunto, esteettömät ja hyvin valaistut ympäristöt sekä asianmukaisten turvavälineiden käyttö suojaavat tapaturmilta. Summaindikaattori perustuu kysymykseen: "Onko sinulle tämän lukuvuoden aikana tapahtunut koulussa tai koulumatkalla tapaturma, jonka vuoksi olet käynyt lääkärillä, terveydenhoitajalla tai sairaanhoitajalla?" Vastausvaihtoehdot: - Välitunnilla (Pisteytys: Ei kertaakaan = 0, Kerran, Kaksi kertaa tai useammin = 1). - Liikuntatunnilla (Pisteytys: Ei kertaakaan = 0, Kerran, Kaksi kertaa tai useammin = 1). - Muulla tunnilla (Pisteytys: Ei kertaakaan = 0, Kerran, Kaksi kertaa tai useammin = 1). - Koulumatkalla (Pisteytys: Ei

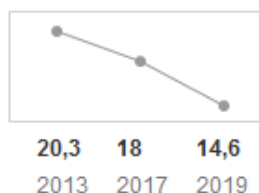
kertaakaan = 0, Kerran, Kaksi kertaa tai useammin = 1). Tarkastelussa ovat mukana 1-4 pistettä saaneet vastaajat.

HUOM! alakoululaisilla on hieman eri mitta-arvo, mutta summaindikaattori on laskettu samasta kysymyksestä.

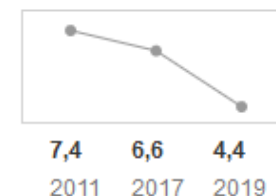
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (T)

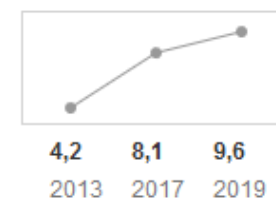
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (T)

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (T)

74	Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta	Tilastokeskus. Sotkanet 189.	Indikaattori ilmaisee 15 - 24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18 - 24 -vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyötön on 15 - 24-vuotias työtön. Työ on monelle pääasiallinen toimeentulon lähde, mutta tärkeä myös sosiaalisten kontaktien ja itsensä toteuttamisen kannalta. Useat hyvinvoinnin vajeet ovat työttömillä yleisempiä kuin työllisillä. Hyvinvoinnin vajeet myös kasautuvat useammin. Nuorten kohdalla olenainen on kokemus osallisuudesta yhteiskuntaan ja siihen liittyvät tulevaisuudennäkymät. Eriarvoisuuden kaventamisen näkökulmasta tärkeä indikaattori. Ennustaa sote-palvelujen tarvetta.
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (T) -20.92 16,7 15,4 12,1 2016 2017 2018 9,7 Kalajoki 10,1 Nivala 12,1 Ylivieska 12,4 Seinäjoki 15,3 Kuusamo			
75	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Tutkintorekisteri (Tilastokeskus). Sotkanet 3219	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet nuoret ovat usein syrjäytymisvaarassa ja heidän elämäntilannettaan tulisi parantaa erilaisin sosiaalityön menetelmin.
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (T) 6.94 5,7 7,1 7,7 2015 2016 2017 5,5 Seinäjoki 6,5 Kalajoki 7,1 Kuusamo 7,3 Nivala 7,7 Ylivieska			
76	Nuorten (15–29 - vuotiaat) tekemät rikokset	Poliisin tulostietojärjestelmä (PolStat)	Nuoruus on rikosten tekemisen kannalta aktiivista aikaa. Suurin osa nuorista rikoksenteijöistä päätyy rikoksettomaan aikuisuuteen, mutta lähes kaikki toistuvasti rikoksia tekevät

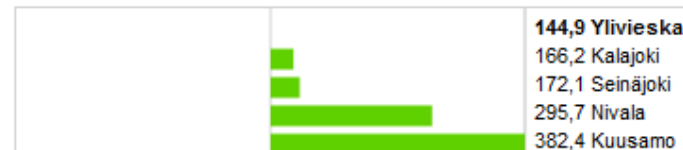
aikuiset ovat jo nuorena joutuneet rikoskier-
teeseen.
Nuorten rikollisuuden ennaltaehkäisy on ko-
konaisrikollisuuden vähentämisen kannalta
tärkein toimenpide paikallisesti ja valtakun-
nallisesti. Nuorisrikollisuuden ehkäisyyn voi-
daan puuttua mm. vaikuttamalla yksilön syr-
jäytymiskehitykseen tai jo alkaneeseen rikolli-
suuteen. Rikollisen teon seurausten konkreti-
soituminen ja rikoksen uhrin kohtaaminen
voivat olla nuoren rikoksentekijän kohdalla
tehokkaita keinoja ennalta ehkäistä tulevia
rikoksia.

Ilmoitettu epäilty rikoksina
15-29 -vuotiaat per /1000
vastaavanikäistä (L)

233.86

74,2 91,0 144,9
2016 2017 2018

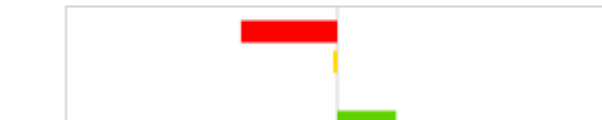
Rikoksista epäillyt nuoret
(15-29 -vuotiaat)/ 1000
vastaavanikäistä (L)

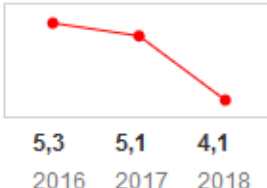
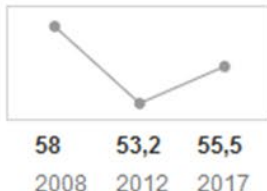
-59.84

26,0 20,8 18,7
2016 2017 2018

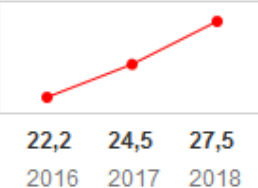
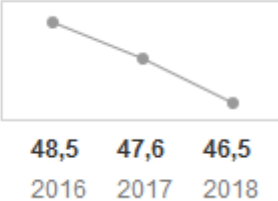

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (T) 	60.38	 85,1 59,7 91,9 2016 2017 2018		34,3 Kalajoki 54,9 Kuusamo 68,3 Nivala 91,9 Ylivieska 127,2 Seinäjoki
Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (T) 	-33.71	 37,6 56,8 76,9 2016 2017 2018		37,1 Nivala 75,2 Kuusamo 76,9 Ylivieska 101,2 Kalajoki 188,6 Seinäjoki
77	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1000 asukasta	Tilastokeskus	Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset.	
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta (P) 	25.93	 10 10 6,8 2016 2017 2018		3,8 Nivala 5 Kuusamo 6 Kalajoki 6,8 Ylivieska 9,1 Seinäjoki
78	Päihdekiinniotot	Elinympäristön tietopalvelu, Liiteri	Päihteidenkäytöstä voi aiheutua monenlaista haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle sekä asukkaiden viihtyvyydelle. Päihtymys mm. madaltaa riskiä aggressiiviseen käyttäytymiseen. Päihdekiinniotot ilmentävät osaltaan päihteiden ongelmakäyttöä ja	

			kertovat kuntien ennaltaehkäisevän päihdetyön onnistumisesta.
Päihtyneiden säilöönotot / 1 000 asukasta (T) </			

80	Vaikeasti työllistyvät, rakennetyöttömyys, % 15-64-vuotiaista	Työnvälitystilasto (TEM). Sotkanet 3071.	Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Työttömyyttä voidaan pitää rakenteellisena, jos se ei vähene, vaikka samanaikaisesti työllisyysaste on korkea ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula. Vaikeasti työllistyvät ovat työikäisiä, jotka liikkuvat työttömyyden, työvoimapolitiisten palveluiden ja lyhyiden työsuhteiden välillä ja heillä on vaikeuksia työllistyä avoimilla työmarkkinoilla. Elinkeinorakenteen muutos ja työelämän vaativuus voivat olla syynä siihen, että työttömän ammatillista osaamista vastaavia työpaikkoja ei ole tarjolla. Lisäksi ikä, vajaakuntoisuus, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat voivat vaikeuttaa työllistymistä.																				
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista (T) 5.13 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>2016</td><td>5,3</td></tr><tr><td>2017</td><td>5,1</td></tr><tr><td>2018</td><td>4,1</td></tr></table> <table><tr><th>Kunta</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>Kalajoki</td><td>2,7</td></tr><tr><td>Kuusamo</td><td>3,3</td></tr><tr><td>Nivala</td><td>3,3</td></tr><tr><td>Seinäjoki</td><td>3,6</td></tr><tr><td>Ylivieska</td><td>4,1</td></tr></table>				Vuosi	Prosentti (%)	2016	5,3	2017	5,1	2018	4,1	Kunta	Prosentti (%)	Kalajoki	2,7	Kuusamo	3,3	Nivala	3,3	Seinäjoki	3,6	Ylivieska	4,1
Vuosi	Prosentti (%)																						
2016	5,3																						
2017	5,1																						
2018	4,1																						
Kunta	Prosentti (%)																						
Kalajoki	2,7																						
Kuusamo	3,3																						
Nivala	3,3																						
Seinäjoki	3,6																						
Ylivieska	4,1																						
81	Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % äänioikeutetuista	Tilastokeskus. Sotkanet 3076.	Indikaattori kuvaa kuntalaisten osallistumista kunnalliseen poliittiseen päätöksentekoon. Äänestysprosentti kertoo äänestäneiden kuntalaisten osuuden äänioikeutetuista.																				
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (P) 4.32 <table><tr><th>Vuosi</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>2008</td><td>58</td></tr><tr><td>2012</td><td>53,2</td></tr><tr><td>2017</td><td>55,5</td></tr></table> <table><tr><th>Kunta</th><th>Prosentti (%)</th></tr><tr><td>Ylivieska</td><td>55,5</td></tr><tr><td>Nivala</td><td>58,2</td></tr><tr><td>Seinäjoki</td><td>59,6</td></tr><tr><td>Kuusamo</td><td>62,9</td></tr><tr><td>Kalajoki</td><td>63</td></tr></table>				Vuosi	Prosentti (%)	2008	58	2012	53,2	2017	55,5	Kunta	Prosentti (%)	Ylivieska	55,5	Nivala	58,2	Seinäjoki	59,6	Kuusamo	62,9	Kalajoki	63
Vuosi	Prosentti (%)																						
2008	58																						
2012	53,2																						
2017	55,5																						
Kunta	Prosentti (%)																						
Ylivieska	55,5																						
Nivala	58,2																						
Seinäjoki	59,6																						
Kuusamo	62,9																						
Kalajoki	63																						

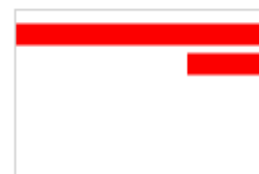
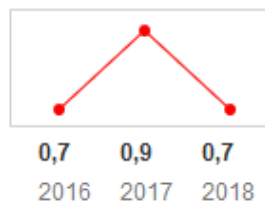
82	THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu	THL tilastot (koottu: THL, Kela, Tilastokeskus, ETK). Sotkanet 243.	Indeksi kuvaa kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa, joista sairauksien merkitystä arvioidaan. Indeksien sisältämät sairausryhmät ovat syöpä, seipävaltimotauti, aivoverisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden ongelmat, tapaturmat ja dementia. Ikävakioitu indeksi kuvaa sitä osaa alueiden välisistä eroista, joka ei johdu ikärakenteiden erilaisuudesta.
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017) (P) 3.44 ➔ 110,7 109 111,3 2015 2016 2017 97,4 Seinäjoki 98,1 Kalajoki 111,3 Ylivieska 117,7 Nivala 124,3 Kuusamo			
83	Mielenterveysindeksi, ikävakioitu	THL tilastot, Sotkanet 253	Indikaattori kuvaa kolmen ulottuvuuden avulla mielenterveyden ongelmia suhteutettuna vastaavan ikäiseen väestöön. Kukin kolmesta osiosta muodostaa kolmanneksen sairausryhmän kokonaispainosta sairastavuusindeksissä. Itsemurhat ja niiden yritykset vaikuttavat yhtä suurella painolla osiossa 1. Mielenterveysongelmien yleisyys on erilainen eri ikäryhmissä, jolloin alueen ikärakenne vaikuttaa sairastavuuden tasoon. Ikävakioitu indeksi kuvaa sitä osaa alueiden välisistä eroista, joka ei johdu ikärakenteiden erilaisuudesta.
Mielenterveysindeksi, ikävakioitu (T) 0.65 ➔ 133,4 137,6 140,1 2014 2015 2016 94,7 Kalajoki 106,8 Seinäjoki 140,1 Ylivieska 151,7 Nivala 152,1 Kuusamo			

84	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 – 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä	Sotkanet 2345	Indikaattori ilmaisee mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (P) 15.55 22,2 24,5 27,5 2016 2017 2018 22,6 Kalajoki 26,3 Nivala 27,4 Kuusamo 27,5 Ylivieska 31,5 Seinäjoki			
85	Onko kuntanne huomionut ikääntyneiden terveys- ja hoivapalveluiden järjestämisessä ja kilpailutusten laatuvaatimuksissa ravitsemustilan arvioinnin ravitsemushoitosisuituksen mukaisesti?	Kyllä	Ravitsemushoitosisuitus Eviran internetsivuilta
86	75 vuotta täyttäneiden yhdenhengen asuntokunnat, % vastaavanikäisten asuntokunnista.	Sotkanet 2451	Indikaattori ilmaisee 75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntien osuuden prosentteina vastaavanikäisten asuntokunnista. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakituisesti asuvat henkilöt.
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä (T) (MIN-A) -9.36 48,5 47,6 46,5 2016 2017 2018 39,7 Kalajoki 40,4 Kuusamo 41,7 Nivala 45,4 Seinäjoki 46,5 Ylivieska			
87	Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä	Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL), Sotkanet 3262	Indikaattori ilmaisee vuoden aikana omaishoidon tuella hoidettavien 75 vuotta täyttäneiden, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä.

Omaishoidon tuella kotona hoidettavat 75 vuotta täyttäneet vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (L) 36.36 5,9 6,9 7,5 2016 2017 2018 4,3 Kalajoki 6,1 Seinäjoki 7,4 Nivala 7,5 Ylivieska 7,8 Kuusamo				
88	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä	Tapaturmat ja väkivalta	Hilmo. Sotkanet 3959.	Indikaattori kuvaa iäkkäiden toimintakykyä. Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitajaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohti. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon.
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä (L) -41.74 447,3 358,3 263,5 2016 2017 2018 263,5 Ylivieska 276 Kalajoki 284 Kuusamo 377,7 Nivala 419,6 Seinäjoki				
89	Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä	Tapaturmat ja toimintakyky	Hilmo. Sotkanet 699.	Lonkkamurtumat kuvaavat laajemmin iäkkään väestön terveyttä ja toimintakykyä. Lonkkamurtumien riskitekijöitä ovat kaatumiselle altistavat tekijät, kuten heikentynyt tasapaino, heikentynyt lihaskunto, monilääkitys, hoitamattomat sairaudet, huono ravitsemus, heikentynyt näkökyky, alentunut

kognitiivinen toimintakyky sekä ympäristön ja yksilön toimintakyvyn välinen epäsuhta. Murtumien syntymiseen kaatuessa voi liittyä myös luuston normaalista poikkeavaa haurastumista. Yhden lonkkamurtuman hoito maksaa liki 20 000 € ja uusinta- tai korjaushoidon kustannus on keskimäärin 12 800 €. Kaatumisia ja lonkkamurtumia voidaan ennaltaehkäistä.

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto) (T)

0,4 Kuusamo
0,6 Kalajoki
0,7 Ylivieska
0,7 Seinäjoki
0,8 Nivala

90	Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1000 asukasta		Sotkanet 1552	Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon kaikkien lääkärikäyntien osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, työterveyshuollossa sekä kotisairaanhoido- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset).
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta (P)		44.88	134311571046 201620172018	<